TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Lợi ích có được từ việc thu phí điện tử không dừng cao tốc giá trị gần 1 tỷ USD

05:50 12/08/2024

Đó là khẳng định của PGS.TS Vũ Minh Khương tại báo cáo nghiên cứu khoa học với tiêu đề “Triển khai thu phí điện tử trên cao tốc: Động thái toàn cầu."

PGS.TS Vũ Minh Khương đưa ra tại báo cáo nghiên cứu khoa học với tiêu đề “Triển khai thu phí điện tử (ETC) trên cao tốc: Động thái toàn cầu. Lợi ích ước tính từ nghiên cứu trường hợp của Việt Nam và những thảo luận chính sách”. Báo cáo này cũng đã được công bố trên website Trường Chính sách công Lý Quang Diệu, Đại học Quốc gia Singapore (NUS).

Lợi ích có được từ việc triển khai thu phí điện tử không dừng giá trị gần 1 tỷ USD. Ảnh VETC.

Báo cáo dài gần 50 trang, được PGS.TS Vũ Minh Khương và đồng sự tập trung xem xét quá trình chuyển đổi hệ thống ETC để quản lý đường cao tốc, các mô hình tương tự và lợi ích đo lường được qua con số. Từ việc khái quát các mô hình áp dụng ETC toàn cầu, bao gồm quá trình chuyển đổi tại Trung Quốc và Ấn Độ, đến việc chi tiết hóa những lợi ích tiềm năng của việc triển khai ETC trên

đường cao tốc, đặc biệt là tại Việt Nam.

Theo Báo cáo, thị trường ETC toàn cầu đã có sự tăng trưởng đáng kể, đạt 9,2 tỷ USD vào năm 2023, với tốc độ tăng trưởng kép hàng năm (CAGR) là 9,4% kể từ năm 2020 và dự đoán sẽ tiếp tục giữ tốc độ CAGR 8,10%, đạt 14,7 tỷ USD vào năm 2029, chủ yếu nhờ việc áp dụng ETC tại các tuyến cao tốc (chiếm khoảng 90% thị trường).

Hai công nghệ chủ yếu đang được triển khai là RFID và DSRC tồn tại song song, dựa trên nhu cầu và khả năng cơ sở hạ tầng ở từng thị trường, trong đó RFID (công nghệ đang áp dụng tại Việt Nam) vượt trội hơn DSRC cả về thị phần và tốc độ tăng trưởng.

Tính đến năm 2021, Việt Nam có 1.290 km đường cao tốc và đang đặt mục tiêu có 5.000 km vào năm 2030. Quá trình đó cũng gắn liền với việc chuyển đổi quyết liệt từ hệ thống thu phí thủ công (MTC) sang thu phí không dừng ETC trên các tuyến quốc lộ, cao tốc từ 2019 đến nay.

Lợi ích có được từ việc triển khai thu phí điện tử không dừng giá trị gần 1 tỷ USD. Ảnh internet.

Năm 2023, năm đầu tiên Việt Nam triển khai đầy đủ ETC trên đường cao tốc cả nước, tổng lượng khí thải CO2 giảm được lên tới 191.860 tấn nhờ giảm 60.816 tấn xăng và nhiên liệu diesel tiêu thụ tại các trạm thu phí. Cũng trong năm 2023, xã hội tiết kiệm được 93,3 triệu giờ cho nhân lực và 37,3 triệu giờ cho tuổi thọ của phương tiện.

Xét về giá trị tương đương bằng tiền, báo cáo chỉ ra tổng chi phí tiết kiệm được cho năm 2023 qua 4 thước đo là năng lượng, nhân lực, tuổi thọ phương tiện và chi phí vận hành lên tới 442,7 triệu USD. So với thời điểm bắt đầu thúc đẩy ETC năm 2019, lợi ích của việc giảm lượng khí thải tương đương CO2 và tổng tiết kiệm tương đương tiền đã tăng 14 lần. Tính chung cả giai đoạn 2019 - 2023, lợi ích mà Việt Nam có được từ việc triển khai ETC tương đương giá trị gần 1 tỷ USD.

Từ những kết quả ấn tượng nêu trên về việc triển khai ETC tại Việt Nam, PGS.TS Vũ Minh Khương và các đồng sự chỉ ra những bài học lớn cho quá trình chuyển đổi này tại các nền kinh tế đang phát triển. Đó là Chính phủ có vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy quá trình chuyển đổi. Cụ thể, Chính phủ đã thành lập tổ công tác chuyên trách nhằm thúc đẩy việc áp dụng công nghệ trong phát triển cơ sở hạ tầng, giúp quá trình triển khai ETC vượt qua những trở ngại ban đầu, thực thi các quyết định nhanh chóng trên diện rộng.

Sự tham gia của các công ty tư nhân trong việc triển khai và quản lý cơ sở hạ tầng ETC cũng đã nâng cao hiệu quả, tốc độ triển khai và hoạt động. Điều này minh chứng, quan hệ đối tác công - tư ở Việt Nam đã thúc đẩy sự đổi mới và hiệu quả, tận dụng chuyên môn và nguồn lực của khu vực tư nhân để đẩy nhanh việc áp dụng và nâng cao hiệu quả của hệ thống.

ETC tạo ra dữ liệu có giá trị để quản lý lưu lượng nâng cao, phân tích kinh tế và ra quyết định kinh doanh. Các ứng dụng tiềm năng của ETC nên được mở rộng sang các hệ thống thanh toán kỹ thuật số tương tự cho thu phí nội đô, bãi đậu xe (e-parking), đổ xăng không tiền mặt hoặc các cơ sở thu phí khác.

Ước tính, giai đoạn 2019 - 2030, việc triển khai thu phí không dừng (ETC) trên cao tốc không chỉ đem lại lợi ích kinh tế khoảng 5,3 tỷ USD mà còn có thể giúp giảm 2,3 triệu tấn khí thải CO2, tiết kiệm 727 nghìn tấn xăng và dầu diesel, hơn 1 tỷ giờ nhân lực, 445 triệu giờ tuổi thọ phương tiện và 465 triệu USD chi phí vận hành cho việc thu phí.

PV *(t/h)*